

interest) en ii) de wederbeleggingsvergoeding wordt beperkt tot 6 maanden voor kredieten onder de 2 miljoen EUR of voor hogere kredieten tot het bedrag berekend volgens de in de gedragscode opgenomen berekeningswijze.

Deze wet geldt evenwel enkel voor kredieten die na 10 januari 2014 werden gesloten. Voor kredieten die voordien werden gesloten blijft het onderscheid tussen lening op interest en kredietopening derhalve bijzonder relevant.

In het arrest van 27 april 2020 brengt het Hof van Cassatie opnieuw het onderscheid tussen beide rechtsfiguren in herinnering. Uit het zeer summiere arrest kan worden afgeleid dat de zaak een kredietovereenkomst betrof waarbij de partijen de gemeenschappelijke wil hadden om de eiseres de vrijheid te bieden om het kredietbedrag al dan niet op te nemen en de geldopnemingen te spreiden in de tijd.

Het Hof van Cassatie definieert eerst de begrippen geldlening en kredietopening: *“Een geldlening is een overeenkomst waarbij de uitlener aan de lener een bepaald geldbedrag ter beschikking stelt onder de verplichting dit bedrag terug te geven, vermeerderd met interest indien die is bedongen. Het is een zakelijke overeenkomst die ontstaat door de afgifte van het geldbedrag. Een kredietopening is een consensuele en wederkerige overeenkomst waarbij de kredietgever aan de kredietnemer tijdelijk en tot beloop van een bepaald bedrag hetzij geld hetzij kredietwaardigheid ter beschikking stelt. De kredietnemer kan van het krediet gebruik maken door een of meerdere geldopnemingen. De kredietnemer is niet verplicht om van het krediet gebruik te maken.”*

Het Hof van Cassatie oordeelt vervolgens dat het hof van beroep te Brussel in zijn arrest van 11 juni 2019 deze overeenkomst wettig heeft gekwalificeerd als een kredietopening. Daarbij wordt verder niet aangegeven waarom het Hof tot deze conclusie komt. Het Hof van Cassatie geeft wel aan dat de vaststellingen dat een vergoeding verschuldigd is wanneer het kredietbedrag niet zou worden opgenomen, dat de bestemming van de opgenomen gelden moest worden aangetoond en dat een wederopname enkel mogelijk was met toestemming van de kredietgever, deze kwalificatie niet uitsluiten. Ook het feit dat het contract een aflossingstabel bevatte die voorzag in vaste periodieke aflossingen vanaf de eerste maand van de aflossingsperiode doet aan deze kwalificatie volgens het Hof van Cassatie geen afbreuk, aangezien een nieuwe aflossingstabel zou worden opgesteld indien het kredietbedrag niet volledig zou zijn opgenomen.

R. Feltkamp⁸ en N. Michiels⁹

⁸ Advocaat te Brussel, docent VUB.

⁹ Advocaat, wetenschappelijk medewerker VUB.

5. INTELLECTUELE RECHTEN, RECHT EN TECHNOLOGIE / DROITS INTELLECTUELS, DROIT ET TECHNOLOGIE

M. Nuytten¹⁰ & I. d'Hoop

Rechtspraak/Jurisprudence

Cour constitutionnelle 14 janvier 2021

Aff.: 3/2021

VIE PRIVÉE

Traitement de données à caractère personnel – Champ d'application – RGPD – Amendes administratives – Autorités publiques – Exonération

PERSOONLIJKE LEVENSSFEER

Verwerking persoonsgegevens – Toepassingsgebied – GDPR – Administratieve boetes – Publieke autoriteiten – Exoneratie

Dans un arrêt du 14 janvier 2021 (n° 3/2021), la Cour constitutionnelle belge a rejeté la demande introduite par la « Fédération des entreprises de Belgique » (ci-après « FEB ») en vue de l'annulation de l'article 221, § 2, de la loi du 30 juillet 2018 relative à la protection des personnes physiques à l'égard des traitements de données à caractère personnel. Cette disposition, lue en combinaison avec l'article 83, 7, du RGPD, exclut la possibilité pour l'Autorité belge de protection des données d'infliger des amendes administratives aux autorités publiques qui n'offrent pas de biens ou de services sur un marché en cas de violation de la législation sur la protection des données.

La FEB a fait valoir que l'article 221, § 2, viole les articles 10, 11 et 22 de la Constitution, ainsi que les articles 7, 8, 20, 21, 1. et 52, 1., de la charte des droits fondamentaux de l'Union européenne, avec l'article 16, 1, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne, avec le principe général d'égalité et de non-discrimination en droit de l'Union européenne, l'article 8 de la convention européenne des droits de l'homme et les articles 83 et 84 du RGPD. En effet, cette disposition exonère les autorités publiques et leurs préposés ou mandataires de l'application d'amendes administratives, sauf dans le cas où ces autorités publiques offrent des biens ou des services sur un marché. Celle-ci créerait par conséquent une différence de traitement injustifiée entre ces autorités publiques et toutes les entités de droit privé soumises aux règles du RGPD.

La Cour a fait droit aux arguments du Gouvernement belge en rejetant ces arguments. Tout d'abord, la Cour déclare que les autorités publiques et les personnes privées sont des catégories de personnes suffisamment comparables, puisque la notion de responsable de traite-

¹⁰ Avocate au barreau de Bruxelles (& DE BANDT).

ment énoncée dans le RGPD s'applique indistinctement aux secteurs privé et public. En outre, ces catégories de personnes traitent potentiellement des données à caractère personnel identiques.

Toutefois, la Cour rappelle que le principe d'égalité et de non-discrimination n'exclut pas une différence de traitement entre des catégories comparables de personnes, pour autant qu'elle soit fondée sur un critère objectif et raisonnablement justifié. La Cour précise que, dans le cas d'espèce, la possibilité d'imposer des amendes administratives aux autorités publiques n'est exclue que lorsque deux critères objectifs sont remplis:

- le statut: les autorités publiques n'exercent que des missions de service public et ne doivent servir que l'intérêt général;
- l'activité: les autorités publiques n'offrent pas de biens ou de services sur un marché, ce qui implique qu'elles ne sont pas susceptibles d'entrer en concurrence, d'une manière ou d'une autre, avec des acteurs privés soumis aux obligations du RGPD.

Enfin, la Cour s'appuie sur les travaux préparatoires de l'article 221 de la loi du 30 juillet 2018 pour soutenir que la non-application des amendes administratives est motivée par la nécessité d'assurer la continuité du service public et de ne pas mettre en péril l'exercice d'une mission d'intérêt général. Elle indique en ce sens que le législateur pouvait raisonnablement considérer qu'il n'était pas nécessaire de soumettre les autorités publiques au régime des amendes administratives car ces dernières ne sont pas les seules mesures susceptibles de garantir le respect du RGPD. En effet, l'application de mesures alternatives, telles que des mesures correctrices ou même des sanctions pénales, permet également de concilier l'obligation de respecter le RGPD et la nécessité de garantir la continuité du service public.

La Cour rappelle également que le droit de toute personne d'obtenir réparation du préjudice subi du fait d'une violation du RGPD, par le biais de demandes de dommages et intérêts, demeure ouvert à l'encontre des autorités publiques visées par la disposition attaquée.

Pour l'ensemble de ces raisons, la Cour constitutionnelle a rejeté la demande de décision préjudicielle de la FEB à la Cour de justice de l'Union européenne ainsi que sa demande d'annulation de l'article 221, § 2, de la loi du 30 juillet 2018.

6. INSOLVENTIE / INSOLVABILITÉ

*I. Van de Plas*¹¹

Rechtspraak/Jurisprudence

Hof van Cassatie 22 januari 2021

Zaak: C.19.0417.N

BESLAG EN EXECUTIE

Uitvoerend beslag – Uitvoerend beslag op onroerend goed – Rang – Huwelijksvermogensrecht – Vereffening en verdeling

SAISIES ET VOIES D'EXÉCUTION

Saisie-exécution – Saisie-exécution sur bien immobilier – Ordre – Régimes matrimoniaux – Partage et rapports

Deze beslissing van het Hof van Cassatie komt op het einde van een ongelukkige saga. Even een korte samenvatting van de feiten. In 1986 traden verweerder en eiser in het huwelijk onder het wettelijk huwelijksvermogensstelsel. In 2000 richtten het koppel BVBA G. Interieur op en in 2006 kochten ze een onroerend goed aan met de twee echtgenoten als blote eigenaars en de BVBA als vruchtgebruiker. In 2012 sloeg het noodlot voor de eerste maal toe en werd de scheiding uitgesproken. Hierna ging het verder bergaf wanneer ze in 2014 werden veroordeeld tot betaling van een geldsom. Vervolgens werd in maart 2016 een beslagprocedure opgestart waarbij het onroerend goed werd verkocht. Op het ogenblik van de verkoop had de vereffening-verdeling van het huwelijksvermogen nog niet plaatsgevonden. Ten slotte, gooide één van de echtgenoten helemaal de handdoek in de ring en vroeg het faillissement aan in november 2016. In 2017 ging de notaris over tot de opstelling van de rangregeling ingevolge de openbare verkoop van het onroerend goed. In deze rangregeling stelde de notaris dat de schulden van de gefailleerde echtgenoot dateren van na de echtscheiding, zodat de volledige opbrengst niet kon worden toegekend aan de curator. De ex-echtgenote van de gefailleerde ging hiermee niet akkoord en stelde dat de verrekening van het huwelijksvermogen eerst moest worden afgehandeld en dat de curator enkel kon beschikken over de gelden die overbleven na de vereffening-verdeling van het huwelijksvermogen. Deze vordering werd afgewezen in eerste aanleg en hoger beroep en ligt nu voor bij het Hof van Cassatie.

Het Hof begint zijn analyse met een bespreking van de toepasselijke rechtsregels. Door de ontbinding van het huwelijk vanwege een echtscheiding (art. 1427 BW) ontstaat een postcommunautaire onverdeeldheid tussen de gescheiden echtgenoten. Normaal gezien heeft de ontbinding van het huwelijksvermogensstelsel de vereffening-verdeling tot gevolg, waarbij een rekening wordt opgemaakt van de vergoeding tussen het gemeenschap-

¹¹ Doctoraatsassistent Insolventierecht, Universiteit Antwerpen.